

VERDIALLIANSEN

DATO: 15. september 2014

KOMMENTAR TIL REGJERINGENS FORSLAG OM Å FJERNE HENVISNING FRA FASTLEGEN NÅR KVINNER BEGJÆRER SVANGERSKAPSAVBRUDD

Forslaget regulerer at alle fastleger skal ta imot og hjelpe kvinner som vurderer abort. Kvinnen skal få informasjon, veiledning og hjelp til å fremme sin begjæring overfor sykehus eller nemnd.

Etter vår oppfatning innebærer dette at det forutsettes en involvering tilsvarende å henvise.

BAKGRUNN I FELLES EKTESKAPSLOV

I 2008 behandlet Stortinget reformen felles ekteskapslov. Reformens endringer i bioteknologiloven og barneloven åpnet for assistert befruktning til lesbiske par.

Etter dette kan ikke et barn ha en far i tilfeller der det er etablert medmorskap. Barnelovens bestemmelser om farskap og morskap ble omdefinert, og det ble åpnet for juridisk foreldreskap til andre personer enn barnets biologiske foreldre uten krav om adopsjon

Ved stortingsbehandlingen ble det gjort anmodningsvedtak nr. 614 av 19. juni 2008 som fastslo at den delen av reformen som omfattet bioteknologiloven og assistert befruktning, kvalifiserer for reservasjonsmulighet:

Stortinget ber Regjeringen sørge for at det legges til rette for at helsepersonell som av samvittighetsgrunner ønsker det i enkelttilfeller, skal kunne fritas fra å utføre eller assistere ved assistert befruktning.

Rådet for legeetikk støttet reservasjonsmuligheten med henvisning til de etiske reglene for leger.

Ved brev datert 23. september 2010 til Helse og omsorgsdepartementet krevde Landsforeningen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner (LLH) at det ble etablert en forskrift for reservasjonsretten.

LLH avviste at tolkning av reservasjonsretten skal overlates til den enkelte lege, kommune eller Rådet for legeetikk. LLH krevde at departementet avviste tolkningen som Rådet for legeetikk hadde gjort.

RUNDSKRIV 1-4/2011

I Rundskriv I-4/ 2011 redegjør Helse- og omsorgsdepartementet for reservasjon for leger i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Rundskrivet viser til spørsmål som har oppstått knyttet til hvilken adgang leger i den kommunale helse- og omsorgstjenesten har til å reservere seg mot å utføre bestemte oppgaver av samvittighetsgrunner. Rundskrivet skiller mellom allmennleger og fastleger i vurderingen av hvorvidt det skal finnes mulighet for å reservere seg av samvittighetsgrunner. Det fremkommer ikke av teksten at rundskrivet er en imøtekommelse av krav fra LLH.

Departementet fant at fastlegeforskriften fra 2001 ikke åpner for at fastleger med listeansvar kan reservere seg mot å henvise til abort og assistert befruktning eller forskrive eller sette inn prevensjon.

I forbindelse med den offentlige debatten vinteren / våren 2014 om reservasjonsmulighet, bekreftet Helse- og omsorgsdepartementet til Verdialliansen at Rundskriv 1-4/2011 står fast.

SAMARBEIDSAVTALEN

I samarbeidsavtalen av 2013 som etablerer regjeringens politiske grunnlag i Stortinget, ble det inngått en egen avtale mellom Høyre, FrP og KrF med følgende ordlyd:

Det gis reservasjonsmuligheter for fastleger etter dialog med Den norske legeforening.

Det er naturlig å oppfatte at denne avtalen ville korrigere Rundskriv 1-4/2011, som satte til side Stortingets anmodningsvedtak og årelang problemfri praksis med reservasjonsmulighet.

REGULERINGEN AV KOMMUNAL HELSE OG OMSORGSTJENESTE

Forslaget legger restriksjoner på hvilke grunner som kan godkjennes for at fastleger skal kunne fordele oppgaver ved bruk av felleslister.

Vi reagerer på departementets prioritering av forhold i den kommunale helse og omsorgstjenesten det som med dette rettes søkelys mot og foretas detaljregulering av. Reservasjonsmuligheten har ikke medført praktiske problemer, men er likevel løftet frem som en symbolsak.

Det ville hatt langt større betydning om departementet gjennomførte en omfattende systemrevisjon av kompetansen, kvaliteten og forsvarligheten i norske kommuners forvaltning av andre deler av helse og omsorgstjenesteloven. Hvordan praktiseres lovens rett til individuell plan? Hvordan praktiseres koordinatorfunksjonen? Hvilke forsvarlighetsvurderinger gjøre ved vedtak om bolig?

Det er en stor kontrast mellom departementets oppfølging av fastlegers reservasjonsmulighet, og behovene til store brukergrupper av forsvarlige helse og omsorgstjenester i kommunene.

Med vennlig hilsen
VERDIALLIANSEN –nettverk for kristne verdier

Jan Harsem (sign)

VERDIALLIANSEN *nettverk for kristne verdier*

ORG.NR.: 913 714 547

KONTOR: Gml. Drammens vei 227 • Asker sentrum / **POST:** Postboks 23 • 1371 Asker • Norge

TLF.: + 47 - 66 900450 **MOBIL:** + 47 - 95 77 11 99

WEB: www.verdialliansen.no / **EPOST:** jan@harsem.no